MASWALI YA KISASA YA NGUU ZA JADI

MASWALI 180

1. **Soma dondoo lifuatalo kisha ujibu maswali yanayofuata.**

"Mimi ni mwanamume. Ninaweza kuoa wakati wowote na idadi yoyote ya wanawake. Shida iko wapi? Mwanamke akishaolewa, basi. Yake yamekwisha hapo. Akae na kuitumikia jamaa yake bila kuulizauliza maswali."

a) Eleza muktadha ya maneno haya. (alama 4)

b) Jadili maudhui matatu yanayojitokeza kwenye dondoo (alama 6)

c) Eleza jinsi mnenewa alivyoitumikia jamaa yake. (alama 10)

2. **Soma dondoo lifuatalo kisha ujibu maswali.**

"...siku zote hizi ulikuwa unachezeshwa kayamba tu. Ati walisema Osama alikuwa hatari kwa usalama duniani; kuna Osama kuliko huyu?"

a) Fafanua muktadha wa maneno haya. (alama 4)

b) Fafanua mtindo uliotumika katika dondoo hili. (alama 6)

c) Taja mambo matano ambayo yanaonyesha kuwa msemaji amechezeshwa kayamba. (alama 10)

3. **Soma dondoo lifuatalo kisha ujibu maswali.**

.. *hakuwa na hamu ya kuzikimbilia zile notiwalakuchota zile sarafu. Alipozitazama, zilimtafishi na kumtia kichefuchefu. Hapo alipata nafasi ya kulikimbia na kujisalimisha. Jinamizi hilo lilimshtua sana hadi akaamka. Mwili wote uliloa jasho. Alijaribu kulala tena lakini akashindwa kabisa. Hapo ndipo aliposikia mayowe mfululizo. Kuna nini? Alifungua dirisha la chumba chake akatazama nje. Mama yangu!*

a) Eleza muktadha wa dondoo hili. (alama 4)

b) Jadili mtindo wa dondoo kwa kurejelea mifano saba. (alama 14)

c) Fafanua sifa za mrejelewa. (alama 2)

4. **Soma dondoo lifuatalo kisha ujibu maswali.**

"...*anathubutu kuuvua mbeleko wa ujadi wa juzi na leo unaowakakawana kuyadhulumu watoto na vijana katika dunia ya leo."*

a) Weka maneno haya katika muktadha wake. (alama 4)

b) Fafanua mtindo uliotumika kwenyedowdpo. (alama 2)

c) Fafanua jinsi mrejelewa allvyochangia katika usukwaji wa riwaya, (alama 10)

d) Ni vipi mrejelewa alivyouvua mbeleko ujadi wa juzi na leo? (alama 4)

 KWA MAJIBU PIGA SIMU KWA NAMBARI 0724351706 AMA 0726960003

GOLDLITE PUBLISHERS-0724351706

5. **Soma dondoo lifuatalo kisha ujibu maswali.**

"Au amekuja hapa kwa sababu za kibiashara. Kifo cha panzi furaha ya kunguru ati. Mnajua ana kiwanda cha sharubati? Kesho mtamwona ameagiza vinywaji mbalimbali viletwe hapa muuziwe. Huenda hata akafungua kijiduka uchwara hapa."

   a) Weka maneno haya kwenye muktadha wake. (alama 4)
   b) Kwa kutumia mifano minne, jadili mtindo wa dondoo hili. (alama 8)
   c) Tathmini umuhimu wa mandhari ya dondoo hili. (alama 8)

6. **Soma dondoo lifuatalo kisha ujibu maswali yanayofuata**

   "Chukua mzigo wako huu wa dhambi."

   a) Weka maneno haya katika muktadha wake. (alama 4)
   b) Eleza umuhimu wa mazingira ya dondoo hili. (alama 4)
   c) Thibithisha jinsi "mzigo wa dhambi" ulivyosambaratisha maisha ya Wanamatuo. (alama 12).

7. **Soma dondoo lifuatalo kisha ujibu maswali yanayofuata**

   "Hakika, kila mtu ni mhusika mkuu katika kisa cha maisha yake mwenyewe. Hivyo, ni furaha kubwa kwa mhusika huyo kuipa hadhira yake kitu cha kuwatia moyo maishani..

   a) Yaweke maneno haya kwenye muktadha wake. (alama 4)
   b) Jadili umuhimu wa mhusika wa dondoo hili katikakujenga riwaya. (alama 6)
   c) Tathmini ufaavu wa maneno yahyopxgiwa mstari. (alama 10)

8. **Soma dondoo lifuatalo kisha ujibu maswali yanayofuata**

   "...kiongozi si mwanasiasa pekee. Kila mmoja wetu ni kiongozi namna yake ya kipekee."

   a) Weka maneno haya katika muktadha wake. (alama 4)
   b) Eleza mbinu iliyotumika. (alama 2)
   c) Eleza umuhimu wa mnenaji. (alama 6)
   d) Tathmini ukweli wa maneno yaliyopigiwa mstari. (alama 8)

9. "Mwanamke ni mhusika mkuu katika Ibomoa jamii yake." Jadili. (alama 20)

Anwani Nguu za Jadi inaafiki riwaya hii. Eleza. **(alama 20)**

10. "Mwanamke ana jukumu kubwa katika kuijenga jamii .Onyesha ukweli wa kauli hii kwa kurejelea hoja kumi. (alama 20)

11. Bainisha nguu mbalimbali zilizotinga maendeleo ya nchi ya Matuo kulingana na riwaya ya Nguu za Jadi. (alama 20)

12. ‘*‘Mrima, dunia yote inajua aliyemsaliti Yesu Kristo. Unajua mtu huyo aliishia wapi?*

   a) Fafanua muktadha wa dondoo hili (alama 4)
   b) Tambua mbinu mbili za kimtindo zinazojitokeza katika dondoo hili. (alama 4)

GOLDLITE PUBLISHERS 0724351706

c) Fafanua namna wahusika walivyowaendea kinyume wenzao katika riwaya ya Nguu za Jadi. (alama 12)

13. *"Tangu lini mke amuulize mumewe kule aendako au atokako?.....Ama kweli, wanawake wa kisasa wanavunja kila mwiko uliowekwa na wazee."*

a) Yaweke maneno haya katika **muktadha** wake. (alama4)

b) Kwa kutoa mfano,**taja mbinu ya lugha** iliyotumika. (alama2)

c) Eleza **umuhimu wa msemaji** (alama4)

d) Kwa kutoa mifano **kumi** kutoka riwayani, fafanua jinsi **mwanamke amesawiriwa** katika jamii ya Matuo. (alama10)

14. Jamii ya Matuo katika riwaya ya 'Nguu za Jadi' imekumbwa na **usaliti** si haba. Kwa kutoa mifano mwafaka riwayani, onyesha ukweli wa kauli hii. (alama20)

15. *"Anataka kubakia uongozini ili azidi kuwanyanyasa na kuwapokonya haki zenu."*

a) Weka dondoo hili katika muktadha wake. (alama 4)

b) Eleza sifa nne za msemaji. (alama 4)

c) Eleza umuhimu wa mrejelewa katika kujenga ploti ya riwayahii. (alama4)

d) Jadili mbinu nane alizotumia mrejelewa kuendelea kubaki mamlakani. (alama 8)

16. Leisula anatumia mbinu mbalimbali kusalia mamlakani. Jadili. ***(alama 20)***

17. *Maisha ni kama kidau kinachoelea baharini. Ni sawa na upepo wa maleleji. Huna hakika na maisha. Lakini ikiwa yatakubwaga, ni vizuri kuanguka kingalingalie"*

a) Eleza muktadha wa dondoo. (alama 4)

b) Eleza mbinu za kimtindo katika dondoo. (alama 2)

c) Eleza umuhimu wa msemaji katika kujenga ploti ya riwaya ya Nguu za Jadi.(alama 2)

d) Elezajinsi maisha yaliyabwaga wahusika mbalimbali. (alama 12)

18. **Soma dondoo lifuatalo kisha ujibu maswali yanayofuata.**

"Kuna waliookota chupa za plastiki kwenda kuchuuza. Kuna waliobobea katika kuchakura taka ili kupata mikebe iliyotupwa. Kisha waliichuuza mjini. Ukifika Majaani, kitu cha kwanza kinachokukaribisha ni harufu kali ya uvundo uliosambaa kila mahali. Kila dakika magari yaliyosaki taka kutoka katika mitaa ya mji yalifika hapa kutupa taka. Mafalahi waliofika waliochoka na maisha waliishi hapa. Walisitiriwa na makombo ya vyakula kutoka katika jaa hili kuu. Walinyang'anyana makombo na kunguru waliojaa mahali hapo."

a) Changanua mtindo katika dondoo hili. (alama 8)

b) Bainisha toni ya dondoo hili. (alama 2)

c) Kwakurejelea dondoo hilo, jadili umuhimu wa mandhari. (alama 10)

GOLDLITE PUBLISHERS-0724351706

19. *"Hakika kila mtu ni mhusika mkuu katika kisa cha maisha yake mwenyewe. "*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili (alama.4)

b) Tibithisha ukwell kuwa mrejelewa wa maneno haya allipa hadhlra yake kitu cha kuwatla moyo. (alama.16)

20.

a) Eleza jinsi Mangwasha anajenga maudhui ya uvumilivu (alama.5)

b) Eleza jinsi Mangwasha anajenga maudhui ya uzalendo (alama 8)

c) Eleza jinsi Mangwasha anajenga maudhui ya matumaini (alama.7)

21. *"Naweza kuoa wakati wowote na idadiyoyote wa wanawake. "*

a) Weka dondoo hili katika muktadha wake. (al.4)

b) Tambua maudhuikatika dondoo hih. I(a1.2)

c) Fafanua maudhui uliyotambua. (al.16)

22. *"Mwanamke akishaolewa, basi. Yake yamekwisha hapo. .Akae na kuitumikia jamaa yake bila kuulizauliza maswali"*

a) Fafanua muktadha wa dondoo Ilih. (al.4)

b) Tambua maudhui katika dnndno hili. (al.2)

c) Fafanua jinsi msemewa wa maneno haya aliitumikia jamii yake. (a1.14)

23. *"Nani asiyejua babako kwamba ni adui mkubwa wa Waketwa?*

a) Eleza muktadha wa dondoo Inli. (al.4)

b) Tambua maudhul yanayojitokeza katika dondoo hi li (al.2)

c) Tibithisha ukveli wa dondoo hili hva kuejelea riwaya nzmua. (al.14)

24. *"Binadamu ni viumbe wasiojali"*. Eleza ukirejelea riwaya ya Nguu ya Jadi (al.20)

25. Eleza jinsi Mangwasha amejenga maudhui ya uwajibikaji katika riwaya ya Nguu za jadi (al.20)

26. Eleza jinsi mangwasha amejenga maudhui ya ukengeushi. (al.20)

27. "*Wamehiari kuwafukarisha ili wazidi kuwatawala.. Dunia ya walalaheri hii_*"

a) Eleza muktadha wa dondoo hili_ (al.4)

b) Fafanua sifa nne za msemaji wa maneno haya. (al.4)

c) Kwa kurejeleariwaya nzlma, tibithisha ukweli wa kauhya walalaheri. (al.12)

28. *"Kiburi kilinitwaa, nikawa sioni kosa hata nikioyeshwa. Lakini mwishowe niliamua kulivurumisha belewa la upotovu juu ya mwamba"*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili (al.4)

b) Tambua maudhui katika dondoo hili. (al.2)

c) Tambua mbinu mbili za uandishi katlka dondoo hili. 61.6)

GOLDLITE PUBLISHERS-0724351706

d) Eleza umuhimu wa mrejelewa wa maneno haya.

29. *"Siku zote ulikuwa ukichezeshwa kayamba tu."* (al.8)

a) Weka dondoo hili katika muktadha wake. (al.4)

b) Tambua mbinu za lugha katika dondoo hili (al.8)

c) Thibitisha kuwa msemaji wa maneno haya alichezeshwa kayamba (al.8)

30. *"Nakusihi ukatie kikomo biashara ya dawa za kulevya maana nafahamu unaipenda biashara hiyo kama mboni za macho yako."*

a) Weka dondoo hili katika muktadha wake. (al.4)

b) Tambua mbinu ya uandishi katika dondoo hili_ (al.2)

c) Fafanua maudhui yanayojitokeza katika dondoo hili kwa kurejelea riwaya nzima (al.12)

31. *"Ndege mliolelewa kizimbani nyie hamwezi kuruka. Mtawezaje ilihali mnaishi kufikiria kwamba kuruka ni ugonjwa. "*

a) Eleza muktadha wa dondoo hili. (aL4)

b) Tambua mbinu ya uandishl atika dondoo hili_ (aL2)

c) Fafanua matumizi mengme ya mbinu hii kwa kurejelea riwaya nzlma. (aL14)

32. *"Wmvekezaji wengi wamehamia nchi jirani kutokana na ufisadi uliokithiri katika jamii yetu. Sera za kufukarisha zinaendelea kuwanyanyasa wengi.*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili_ (aL4)

b) Tambua maudhui katika dondoo hili. (al. 10)

c) Eleza sifa nne za msemaji wa maneno haya. (aL6)

33. Mangwasha ni kielelezo bora cha wanawake katika jamii_ Fafanua. (aL20)

34. Eleza nafasi ya Mangwasha katika kujenga maudhui katika riwaya ya Nguu za Jadi. (alama 20)

35. *"Msipojifunza kukataa maovu basi mtakuwa wanyonge nafukara daima."* (al.20)

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili_

b) Tambua mbinu ya uandishi katika dondoo hili. (aL2)

c) Kwa kurejelea riwaya nzlma, jadili maovu yanayojitokeza_ (aL14)

36. *"Alipotazama, zilimtafishi na kumtia kichefuchefu"*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili.

b) Tambua mbinu mbili za uandishi katika dondoo hili. (aL4)

c) Fafanua matumizi ya mbinu yoyote uliyotambua kwa kurejelea Hwaya nzima.(a1.12)

37. *"Fahamu kwamba nahodha kamwe haogopi mawimbi."*

a) Eleza muktadha wa dondoo hili_ (aL4)

GOLDLITE PUBLISHERS-0724351706

b) Tambua mbinu ya uandishi katika dondoo hili. (aL4)

c) Kwa kurejelea riwaya nzima, thibitisha kuwa wahusika mbalimbali hawakuogopa mawimbi (aL12)

38. a) Dhihirisha kuwa Mrima ni mpenda anasa na ulevi (alama 10)

b) Eleza jinsi Mrima amejenga maudhui ya usaliti. (alama 10)

39. Eleza jinsi Mrima amedhihirisha dhana ziftatazo; (alama 20)

i. Mapuuza

ii. Ufisadi

40. *".nilidhani una hekima kumbe huna hata chembe."*

a) Weka dondoo hili katd«a muktadha wake. (alama 4)

b) Tambua toni katd«a dondoo hili_ (alama 2)

c) Tambua maudhui katika dondoo hili. (alama 2)

d) Fafanua maudhui uliyotambua kwa kurejelea hadithi nzima. (alama 12)

41. *"Ajabu ni kwamba moto huo uliwaka lakini hakukuwa na dalili za moshi"*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili_ (alama 4)

b) Tambua mbinu katika dondoo hili_ (aalama 4)

c) Tambua maudhui katika dondoo hili_ (alama 2)

d) Kwa kurejelea riwaya nzima, Fafanua maudhui uliyotambua_ (alama 10)

42. *"Chukua mzigo wako wa dhambi"*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili cal.4)

b) Tambua mbinu ya uandishi katika dondoo hili.

c) Tambua maudhui katika dondoo hili. (ai.2)

d) Fafanua madhara ya 'inzigo wa dhambi' unaorejelewa kwa kurejelea riwayamima (al.12)

43. *"Alitazama jinsi kina mama wengine walijikunyata kutokana na kibaridi kile cha asubuhi"*

a) Eleza muktadha wa dondoo hili. (al.4)

b) Tambua mbinu ya lugha katika dondoo hili. (al.2)

c) Fafanua unuhimu wamandhañ ya dondoo hili- (al.14)

44. a Eleza jinsi Chufu Mshabaha anaenga maudhui ya ukabila riwayani. (al 10)

b. Eleza jinsi Chifu Mshabaha amejenga maudhui ya usaliti. (ai.10)

45. ***A.***Eleza jinsi Chifu Mshabaha amekuza dhana zifuatazo riwayani

a) Unafiki

b) Ufisadi

GOLDLITE PUBLISHERS 0724351706

c) Udhaljmu/ukatili

B. Kwa kurejelea riwaya nzima thibitisha kuwa Chifu Mshabaha ni mwenyeMadharau.

46. *"Mwenzangu umekuwa huku muda huu wote?"* (al.10)

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili- cal.4)

b) Fafanua sifa une za msemaji wa maneno haya. (ai.4)

c) Eleza umuhimu wa msemaji wa maneno haya. (ai.12)

47. Eleza jinsi Mtemi Lesulia amejenga maudhui mbalimbali katika riwaya ya Nguu za Jadi. (alama 20)

48. Fafanua jinsi Mtemi Lesulia amepalilia ukabila katika jamii yake (alama 20)

49. *"Polisi hawa wako hapa kuwalinda pamoja na mali yenu"*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili. (aL4)

b) Tambua mbinu ya uandishi katika dondoo hili. (aL2)

c) Kwa kurejelea riwaya fafanua jinsi mbinu uliyotambua imetumlka. (aL14)

50. ***"Tunafukuzwa ili turudi makwetu tujiandikishe ili tupige kura huku"***

a) Eleza muktadha wa dondoo hili. (aL4)

b) Tambua maudhui katika dondoo hili. (aL2)

c) Kwa kurejelea riwaya nnmaj j adili maudhui uliyotambua. (aL14)

51. *'Hamtafua dafu kama ni huko mnaenda. Afisi ile imesaki wazembe ambao kazi yao ni kupokea rushwa na kufurahisha mafumbo"*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili. (aL4)

b) Tambua tamathali ya usemi katika dondoo hili_ (aL2)

c) Tambua maudhui katika dondoo hili. (aL2)

d) Eleza maudhui uliyotambua kwa kurejelea riwaya nzima. (aL12)

52. *"Pesa hubadili mtu. Pesa hubadili tabia hata yule anayedhaniwa Msalihina. "*

a) Fafanua mujktadha wa dondoo hili_ (aL4)

b) Tambua maudhui katika dondoo hili_ (aL2)

c) Jadili maudhui uliyotambua lava kurejelea riwaya nzima. (aL14)

53. Eleza jinsi Sagilu amejenga maudhui ya tamaa katikati riwaya ya Nguu za Jadi. (aL20

54. Eleza jinsi Sagilu amejenga maudhui ya ukatili riwavani(aL20)

a) Eleza jinsi Sagilu anadhihirisha dhana zifuatazo: Ukabila. al.6)

b) Madharau (aL6)

c) Fafanua jinsi Sagilu ameendeleza maudhui ya unafiki kwa kurejelea riwaya ya Nguu za jadi(aL8)

55. *"Tangu lini mke akamuuliza mumewe kule atokako au aendako?"* (aL8)

GOLDLITE PUBLISHERS 0724351706

a) Weka dondoo hili katika muktadha wake. (aL4)

b) Tambua tamathali ya usemi katika dondoo hili. (aL2)

c) Tambua maudhui katika dondoo hili. (aL2)

d) Kwa kurejelea hadithi nzima, Fafanua maudhui uliyoitambua.

56. *"Mwanamke akishaolewa basi, yake yamekwisha hapo"* (aL12)

a) Eleza muktadha wa maneno haya_ (aL4)

b) Tambua maudhui katuca dondoo hili. (aL2)

c) Fafanua maudhui uliyotambua kwa kurejelea riwaya nzima.

57. *'Huku akipindua kila kitu akitafuta angalau noti ilivojificha maba"* (aL14)

a) Eleza muktadha wa dondoo hili. (aL4)

b) Tambua mbinu ya uandishi katika dondoo hili. (aL2)

c) Tambua maudhui yanayojitokeza katika dondoo hili. (aL2)

d) Fafanua maudhui uliyotambua kwa kurejelea riwaya nzima. (aL12)

58. Fafanua jinsi Sagilu anadhihirisha dhana ziftatazo

a) Vitisho

b) Ufuska/ Uzinzi

c) Ukiritimba

d) Uchochezi (aL20)

59. Fafanua jinsi Sagilu amejenga maudhui riwayani. (aL12)

60. *"Ukiwa na tabasamu utapata chochote na kwenda popote duniani."*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili_ (aL4)

b) Eleza sifa za msemaji wa maneno haya. (aL4)

c) Fafanua jinsi msemaji alichangia kuporomosha jamii yake. (aL12)

(i) Vitisho

(ii) Ufuska/ Uzinzi

(iii) Ukiritimba

(iv) Uchochezi

61. *"Siku hizi kila mtu anazisaka chapaa, haijalishi kwa njia gani ilimradi maisha yamnvokee"*

a) Eleza muktadha wa dondoo hili_ (aL4)

b) Kwa kurejelea riwaya nzima, thibitisha kuwa wahusika hawakunyookewa na Maisha(aL16)

62. *"Unampa pesa kidogo na kumwonyesha mahaba ya pesa nane naye anadhani unataka kumwoa."*

GOLDLITE PUBLISHERS-0724351706

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili. (aL4)
b) Tambua maudhui yanayojitokeza katika dondoo hili. (al. 10)
c) Jadili nafasi ya msemaji wa maneno haya katika kujenga maudhui riwayani. (aL6)

63. *"Kila neno lililoandikwa lilikuwa kama dhoruba kali juu ya kisu moyoni mwake."*

a) Weka dondoo hili katika muktadha wake. (aL4)
b) Tambua mbinu katika dondoo hili. (aL2)
c) Fafanua matumizi ya mbinu uliyotambua kwa kurejelea riwaya nzima. (aL14)

64. a.Fafanua nafasi ya Mbungulu katika kujenga maudhui riwayani. (alama 10)
b. Dhihirisha kuwa Bi Mbungulu ni mwaminifu kwa kurejelea riwaya nzima (al.10)

65.

a) Fafanua jinsi Bi_ Nffungulu amejenga maudhui ya utamaduni kwa kurejelea riwaya (aL4)
b) Dhihirisha kuwa Bi_ Mbungulu ni mshauri mwema.
c) Dhihirisha kuwa Bi_ Mbungulu ni mwenye humma. (aL8)

66. *'Mambo haya yanataka kufuatiliwa kwa busara si hamaki."*

a) Weka dondoo hili muktadha wake_ (aL4)
b) Kwa kurejelea riwaya nzima, thibitisha kuwa wahusika mbalimbali wana busara al.16

67. *"Nilijua tu! Mwanamke huyu ni mwongo sana..."*

a) Weka dondoo hili katika muktadha wake. (aL4)
b) Tambua mbinu mbili za uandishi katika dondoo hili. (aL4)
c) Jadili jinsi mwandishi amemuumbua mwanamke. (aL12)

68. *"Lakini afadhali tuukabili ukweli ingawa mchungu ili tusambaratishe mbegu ya chuki."*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili_ (al-4)
b) Tambua maudhui katika dondoo hili. (aL2)
c) Fafanua jinsl maudhul uliyotambua yamejitokeza katika riwaya nzima

69. *"Shetani ni wewe mwenyewe. Shetani wa mtu ni mtu."* (aL14)

a) Weka dondoo hili katika muktadha wake (aL4)
b) Thibitisha ukweli kuwa shetani wa mtu ni mtu kwa kurejelea riwaya nzima.

70. *"Unawanyemelea vifaranga wa kuku...wewe ni mwe.."* (ah16)

a) Eleza muktadha wa dondoo hili. (aL4)
b) Tambua mbinu ya uandishi katika dondoo hili. (aL4)
c) Eleza sifa nne za msemaji wa maneno haya_ (aL4)

GOLDLITE PUBLISHERS-0724351706

d) Eleza umuhimu wa mandhari ya dondoo. (aL8)

71. a. Fafanua jinsi Mbwashu amejenga maudhui katika riwaya ya Nguu za Jadi.(aL12)

b. Eleza sifa nne za Mbwashu. (aL8)

72. a. Fafanua jinsi Nfafamba amejenga maudhui ya ufisadi (aL6)

b. Fafanua jinsi Mafamba anaendeleza ukatili_ (aL10)

c. Eleza sifa nne za Mafamba_ (aL4)

73. Kwa kurejelea riwaya ya Nguu za Jadi, onyesha jinsi mwanamke amechangia kuilemaza jamii yake (aL20)

74. *"Mwanao? Mimi mwanao tena? Tangu siku ile uliyonila kivuli mimi si mwanao tena."*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili. (al.4)

b) Tambua mbinu za uandishi katika dondoo hili. (al.6)

c) Eleza umuhimu wa msemaji wa maneno haya.

75. *"Hii ndiyo asante yako baada ya kukufanyia kazi miaka yote hii?"* (al. 10)

a) Eleza muktadha wa dondoo hili. (al.4)

b) Ni asante ipi inayorejelewa? (al.2)

c) Tambua mbinu mbili za lugha katika dondoo hili. (al.4)

d) Eleza umuhimu wa msemewa katika kujenga maudhui. (al 10)

76. Fafanua matumizi ya jazanda katika riwaya ya Nguu za Jadi. (al.20)

77. "Maisha ni mabadiliko" Tetea kauli hii kwa kurejelea riwaya Nguu za Jadi. (al.20)

78. *"Basi nenda ukapande juu ya vilele wa milima ya nchi utangaze kwamba serikali ni mbaya."*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili. (al 4)

b) Tambua mbinu mbili za lugha katika dondoo hili. (al 4)

c) Kwa kurejelea riwaya nzima, thibitisha ulaveli kuwa serikali ni mbaya. (al 12)

79.

a) Eleza jinsi Mangwasha amedhihirisha ujasiri (ala10)

b) Dhihirisha jinsi Mangwasha amechangia kutetea haki katika jamil yake. (ala10)

80. *"Ulitima umewaingia kiasi cha kuwachuuza mabinti wachanga"* (ala 10)

a) Weka dondoo hili katika muktadha wake (al 4)

b) Tambua maudhui katika dondoo hili. (al 3)

c) Eleza umuhimu wa mandhari ya dondoo hili. (al 8)

81. *"Ukifanyia watu maovu haya ndio hukufika. Akili zitaenda likizo ndefu nawe utabaki ukicheka na kivuli chako."*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili. (aL4)

GOLDLITE PUBLISHERS-0724351706

b) Eleza jinsi mrejelewa wa maneno haya aliwafanyia watu maovu. (a16)

82. *"Mtu ambaye alimtesa na kumpangia mauti hii mwanawe"*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili. (aL4)

b) Fafanua umuhimu wa mandhari ya dondoo hili. (aL8)

c) Thibitisha kuwa mtu anayerejelewa alikuwa katili.

83. Eleza jinsi Mangwasha anajenga maudhui ya dini (aL20)

84. a.Eleza jinsi Mangwasha amejenga maudhui ya mapenzi. (al I0)

b. Kwaurejelea riwaya nzima,thlbitishakuwa Mangwasha ni wenye bidi (al I0)

85. *"Jinsi nilivyokuheshimu baba leo wanila kivuli?"*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili. (al 4)

b) Tambua mbinu mbili za lugha katika dondoo hili (al 4)

c) Fafanua umuhimu wa mandhan ya dondoo hili. (al 12)

86. *"Wakuu serikalini hawakuwa na uwezo wa kumkamata.Kudiriki kufanya hivyo ni sawa na kumkumbatia simba."*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili_ (aL4)

b) Tambua mbinu mbili za uandishi katika dondoo hili. (aL4)

c) Tambua maudhui katika dondoo hili. (aL2)

d) Eleza maudhui yanayojitokeza katika dondoo hih kwa kurejelea riwaya nama. (aLI0)

87. *"Mzee yule anajua yote yanayoendelea. Ni hasidi mkubwa."*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili. (aL4)

b) Thibitisha ukweli wa kauli kuwa mzee anayerejelewa ni hasidi mkubwa kwa kurejelea riwaya nzima_(aL16)

88. a.Eleza mchango wa Lonare katika kutetea haki jamii (aL I0)

b. Eleza mchango wa Lonare katika ukombozi wa jamii yake_ (aL I0)

89.

a) Dhihirisha kuwa Lonare ni mzalendo. (al.4)

b) Lonare ni mshauri mwema_Thibitisha. 61.8)

c) Fafanua jinsi Lonare amejenga maudhui katika riwaya (al.8)

90. Lonare ni kielelezo cha kuigwa katika jamii_ Jadili_ al.10)

91. *"Wazo sasa likamtaka asimtie mumewe akilini tena. Amsahau kama vile mtoto alisahau titi la mamaye.*

a) Weka dondoo hili katika muktadha wake. (al.4)

b) Fafanua umuhimu wa mandhari ya dondoo hili_ 61.6)

c) Thibitisha kuwa mrejelewa wa dondoo hili ni jasiri- (al.10)

GOLDLITE PUBLISHERS-0724351706

92. *"Ile ilikuwa kesi ya mwisho aliyokata. -Alinyanganywa leseni ya uanasheria, akashushwa madaraka."*

a) Eleza muktadha wa dondoo hili_ (al.4)

b) Tambua maudhui yanayojitokeza dondoo hili_ 61.8)

c) Fafanua umuhimu wa mandhari ya dondoo hili_ (al.8)

93. Eleza jinsi Mrima amejenga maudhui riwayani. 61.20)

94. Fafanua jinsi Mrima amechangla kuibomoa jamii yake (al.20)

95. *"Hamwoni kwamba mila haininuhusu mie nikatunzwe na mke kama mgonjwa? Au mmesahau mikatale ya utamaduni kwa sababu mnaishi mjini"*

a) Fafanua muktadha ya dondoo hili (al 4)

b) Tambua mbinu mbili za lugha katflca dondoo hili_ (al.4)

c) Tambua maudhui katika dondoo hili_ (al.8)

d) Fafanua umuhimu wa mandhari ya dondoo hill. (al.4)

96. *"Tamaa ya kinywaji cha firauni bado inamghilibu. Damu iliyo mishibani mwake ingali inaitisha kileo hicho cha sumu."*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili_ (al 4)

b) Tambua maudhui katika dondoo hili. (aL2)

c) Fafanua maudhui uliyotambua kwa kurejelea riwaya nzima. (aL14)

97. *"Au hujatosheka kulisha na kuvisha mtu asiye na be wala te"*

a) Weka dondoo hili katika muktadha wake (al 4)

b) Thibitisha kuwa mtu anayerejelewa hakuwa na be wala te. (al 16)

98. a. Eleza nafasi ya Chifu Mshabaha katika kujenga maudhui riwayani. (Al 10)

b. Dhihirisha kuwa Mtemi Lesulia ni mwenye tamaa na ubinafsi (al 10)

99. *"Hapo ndipo aliposikia mayowe mfululizo.Kuna nini'?Alifungua dirisha la chumba chake akatazama nje. Mama yangu!"*

a) Weka dondoo hili katika muktadha wake_ (aL4)

b) Eleza sifa nne za msemaji wa maneno haya. (aL4)

c) Eleza umuhimu wa mandhari ya dondoo hili katika kujenga maudhui riwayani_(ala 10)

100. Fafanua jinsi Mtemi Lesulia anaendeleza ufisadi katika riwaya ya Nguu za Jadi. (al.20)

101. *...atawatoa wananchi wa Matuo kutoka katika mchanga wa moto unaowaunguza."*

a) Weka dondoo hili katika muktadha wake_ (aL4)

b) Tambua mbinu ya uandishi katika dondoo hili. (aL2)

GOLDLITE PUBLISHERS 0724351706

c) Kwa kurejelea riwaya nzima, Fafanua jinsi wahusika mbalimbali wanaunguzwa na serikali (aL14)

102. Eleza jinsi Mtemi Lesulia amejenga aliti katika riwaya ya Nguu za Jadi. (aL20)

103. Eleza jinsi Sagilu amejenga maudhui ya ufisadi katika riwaya ya Nguu za Jadi. (al.20)

104. *"anakuhakikishia Maisha ya kifahari na staladhi za kila aina."*

a) Eleza muktadha wa dondoo hili_ (aL4)

b) Fafanua umuhimu wa msemaji wa maneno haya katika kujenga:

i. Maudhui (aL8)

ii. ploti (aL8)

105. *'Ndio maana mnabaki nyuma kama makoti. Hata sijui kwa nini nilikuajiri."*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili. (aL4)

b) Tambua maudhui katika dondoo hili. (aL2)

c) Fafanua maudhui uliyotambua kwa kurejelea nwaya nzima. (aL14)

106. *"...anathubutu kuuvua mbeleko ujadi wajuzi na leo unaowakakawana kuwadhulumu watoto na vijana katika dunia ya leo."*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili. (aL4)

b) Fafanua jinsi merejelewa wa maneno haya alijaribu kuuvua mbeleko wa ujadi wa juzi na leo (ala 6)

c) Eleza umuhimu wa mrejelewa wa maneno haya katika kujenga maudhui riwayani (ala 10)

107. *"Wewe ni mwanaume. Kuwa jasiri."*

a) Eleza muktadha wa dondoo hili_ (aL4)

b) Kwa nini msemaji wa maneno haya anatakiwa kuwa jasiri? (aL2)

c) Fafanua umuhimu wa mandhari ya dondoo hili. (aL14)

108. *'Kila mmoja wetu ni kiongozi kwa namna yake ya kipekee"*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili. (aL4)

b) Tambua mbinu ya lugha katfl-ca dondoo hili. (aL2)

c) Tambua maudhui katika dondoo hihi_ (aL2)

d) Tibithisha ukweli wa dondoo hili. (aL12)

109. Fafanua jinsi Sagilu anajengafa maudhui ya usaliti katika riwaya ya Nguu za Jadi.(aL20)

110. Dhihirisha kuwa Sagilu ni mpenda anasa . (ala 10)

Fafanua jinsi Sagilu amedhihirisha dhana zifuatazo riwayani (ala 10)

(i) Kiburi

GOLDLITE PUBLISHERS-0724351706

(ii) Dharau/bezo

111. *" Hivyo, ni furaha kubwa kwa mhusika huyo kuipa hadhira yake kitu cha kuwatia moyo maishani."*

a) Weka dondoo hili katika muktadha wake (aL4)

b) Kwa kurejelea riwaya nzima, thibithisha ukweli kuwa mrejelewa aliipa hadhira yake kitu cha kuwatia moyo maishani(aL16)

112. *"Sitaki aibu mbele va jamaa zangu"*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili (al.4)

b) Kwa kurejelea riwaya nzima, Fafanua nafasi ya mwanamke. (aL16)

113. *"Amekazana kunitumbukiza kaburini niwaache wanangu."* (aL16)

a) Weka dondoo hili katika muktadha wake_ (aL4)

b) Tambua mbinu ya lugha katika dondoo hili. (aL2)

c) Fafafua sifa za msemewa wa maneno haym (aL4)

d) Kwa kurejelea riwaya nzima, Fafanua jinsi wahusika mbalimbali wametumbukizwa kaburini.

114. *"Kwa nini apewe pesa na mtu aliyekuwa akitupangia mauti siku zote?"* (ala 10)

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili. (aL4)

b) Tambua maudhui katika dondoo hili_ (aL4)

c) Fafanua maudhui uliyotambua kwa kurejelea riwaya nzima

115. Fafanua jinsi Sihaba amejenga maudhui ya Ukatili riwayani. (Ala 20)

116. Fafanua nafasi ya mhusika Sihaba katika kujenga maudhui riwayani. (aL20)

117. *"Nawe ulimkataa na kuolewa na mtu aliyemfahamu na kumdharau sana"* (aL12)

a) Weka dondoo hili katika muktadha wake. (aL4)

b) Tambua sifa za msemewa wa maneno haya kwa kurejelea dondoo hili (aL4)

c) Kwa kurejelea riwaya nzima, jadili jinsi msemewa amepigana kuikomboa jamii yake(aL12)

118. *"Amepotelea kwenye vibanda vya walevi na madanguro ya walalahoi"*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili_ (aL4)

b) Tambua maudhui katika dondoo hill (aL6)

c) Fafanua umuhimu wa mrejelewa wa dondoo hili katika riwaya. (ala 10)

119. *'Kwani mimi ni mjinga niache mapesa haya yote yanipite bila kufaidi. "*

a) Weka dondoo hili katika muktadha wake. (aL4)

b) Tambua mbinu ya uandishi katika dondoo hili_ (aL2)

c) Tambua maudhui katika dondoo hill_ (aL2)

GOLDLITE PUBLISHERS 0724351706

d) Kwa kurejelea riwaya jadili maudhui uhyotambua. (aL12)

120. *"Maandishi valitoka magharibi yakaelekea kaskazini badala ya magharibi."*

a) Weka dondoo hili katika muktadha wake. (aL4)

b) Tambua mbinu ya uandishi katika dondoo hili. (aL4)

c) Tambua umuhimu wa mbinu ya uandishi katika dondoo hili

121. *"Kilo cha panzi furaha ya kunguru"* (aL12)

a) Weka dondoo hili katika muktadha wake. (aL4)

b) Tambua mbinu mbili za lugha. (aL4)

c) Eleza umuhimu wa mandhari ya dondoo hili. (aL12)

122. *"Kesho mtamwona ameagiza vinywaji mbalimbali viletwe hapa muuziwe."*

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili_ (aL4)

b) Fafanua umuhimu wa mandhari ya dondoo hili. (aL12)

c) Eleza sifa za mrejelewa wa maneno haya. (aL4)

123. a. Eleza jinsi Ngoswe amejenga maudhui ya anasa na ufasiki. (ala 10)

b. Jadili jinsi Ngoswe amejenga maudhui ya ufisadi_ (ala 10

124. a. Fafanua nafasi ya Ngoswe katika kujenga maudhui riwayani. (ala 10)

b. Fafanua jinsi Mashauri amejenga maudhui ya ufisadi katika riwaya ya Nguu za Jadi(ala 10)

125. a. Eleza umuhimu wa Mashauri katika kujenga audhui riwayani. (ala 10)

b. Fafanua nafasi ya Cheiya katika kujenga maudhui_

126. *"Ubao huu utakuwa msaidizi wangu wapili."* (ala 10)

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili (aL4)

b) Tambua sifa mbili za msemaji wa maneno haya kulmgana na dondoo (aL6)

c) Fafanua umuhimu wa mandhari ya dondoo hili katika kujenga maudhui.

127. *"Laiti wangalivuta fikra zaidi, wangalijua chanzo cha mateso yao. "* (ala 10)

a) Eleza muktadha wa dondoo hili. (aL4)

b) Kwa kurejelea riwaya nzima, tibhitisha kuwa wahusika wamepitia mateso.

128. *"Aliagiza mali ya thamani bandarini bila kulipia ushuru."* (aL16)

a) Fafanua muktadha wa dondoo hili. (aL4)

b) Tambua maudhui katika dondoo hili. (aL2)

c) Fafanua maudhui uliyotambua kwa kurejelea riwaya nzima. (aL14)

129. a_Fafanua jinsi Sagura anajenga maudhui ya uaminifu riwayani. (aL10)

b Fafanua sifa za Sagura (aL10)

GOLDLITE PUBLISHERS 0724351706

130.

a) Fafanua jinsi Sauni anatetea haki katika jamii yake. (aL8)

b) Dhihirisha kuwa Sauni ni mwenye hasira.(aL8)

c) Eleza sifa nne za Sauni.(aL4)

131. Fafanua jinsi Mbwashu anajenga maudhui ya ufisadi. (aL20)

132. *"Daima mtu yule hunichukiza."*

a) Weka dondoo hili katika muktadha wake. (al.4)

b) Fafanua umuhimu wa msemaji wa maneno haya katika kujenga maudhui riwayani. (al.12)

c) Eleza sifa nne za mtu anayerejelewa (al.4)

133.

a) Fafanua jinsi Nanzia amejenga maudhui ya ufisadi. (al.10)

b) Eleza jinsi Nanzia amejenga maudhui ya unafiki. (al.6)

c) Dhihirisha jinsi Nanzia amejenga usaliti riwayani**.** (al.4)

134.

a) Fafanua sifa za Mwamba (al.4)

b) Dhihirisha jinsi Mbaji amejenga maudhui ya uaminifu**.** (al.8)

c) Fafanua sifa za Mbaji**.** (al.4)

d) Lombo ni kielelezo cha kuigwa na vijana katika jamii, thibitisha (al.4)

135. Eleza umuhimu wa mandhari ya nyumbani kwa mungwasha (al.20)

136. *"Hapo mjaribu sana kuzua vurugu na kuharibu kura za wapinzani wake. Ulinzi mkali wa serikali utakuwepo. Tayari nishatoa maagizo kwa vikosi vyangu."*

a. Fafanua muktadha wa dondoo hili**.** (al.4)

b. Tambua maudhui manne yanayojitokeza katika dondoo hili**.** (al.8)

c. Fafanua jinsi msemaji wa maneno haya alibomoa jamii kwa viganja vyake mwenyewe. (aL8)

137. Fafanua matumizi ya dayoloiia **katika riwava va Nguu za Jadi.** **(al.20)**

138. ***"Kila neno lililoandikwa lilikuwa kama dhoruba kali juu ya kisu moyoni mwake."***

a. Fafanua muktadha wa dondoo hili**.** **(al.4)**

b. Tambua mbinu katika dondoo hili. **(al.2)**

c. Fafanua matumizi ya mbinu uliyotambua kwa kurejelea riwaya nzima. **(al.14)**

139. Anwani ya riwaya ya Nguu za Jadi ni ya kijazanda .Thibitisha kwa kurejelea riwaya nzima. (alama 20)

GOLDLITE PUBLISHERS 0724351706

140. Eleza umuhimu wa mandhari ya ofisini mwa chifu Mshabaha katika riwaya ya Nguu za Jadi (alama 20)

141. Eleza umuhimu wa mandhari ya kanisani katika riwaya ya Nguu za jadi. (alama 20)

142. Jadili umuhimu mandhari ya mahakamani katika riwaya ya Nguu za Jadi (alama 20)

143. Eleza umuhimu wa mandhari ya nyumbani kwa Mbungulu katika riwaya ya Nguu za Jadi (al.10)

144. Ukitoa mifano, fafanua umuhimu wa mandhari ya mkahawa wa Saturn katika riwaya ya Nguu za Jadi (alama 20)

145. Fafanua umuhimu wa mandhari ya read Bead lodines katika riwaya ya Nguu za Jadi (alama 20)

146. Eleza umuhimu wa mandhari ya majaani katika riwaya ya Nguu za Jadi (alama 20)

147. Eleza umuhimu wa mandhari wa uga wa taifa katika riwaya ya Nguu za Jadi (alama 20)

148. Fafanua umuhimu wa mandhari ya nyumbani kwa mrima katika riwaya ya Nguu za Jadi alama 20)

149. Eleza umuhimu wa mandhari ya hospitalini katika riwaya ya Nguu za Jadi (alama 20)

150. Eleza umuhimu wa mandhari ya ponda mali katika riwaya ya Nguu za Jadi(al.10)

151. Eleza umuhimu wa mandhari ya kanisa la mtukufu marko katika riwaya ya Nguu za Jadi (alama 20)

152. Eleza umuhimu wa mandhari ya nyumbani kwa mungwasha katika riwaya ya Nguu za Jadi (alama 20)

153. Jadili jinsi mwandishi wa riwaya ya nguu za jadi ameangazia dhana ya matumaini (al20)

154. Fafanua maudhui ya ajira ya kazi yanavyojitokeza katika riwaya ya Nguu za Jadi (ala20)

155. Suala la ajira na kazi linakumbwa na Changamoto katika jamii. Thibitisha kwa kurejelea riwaya ya Nguu za Jadi (al.10)

156. Ushirikiano ni nguzo katika jamii .Jadili kwa kurejelea riwaya ya Nguu za Jadi. (al.20)

157. Fafanua namna utengano umejidhihirisha katika riwaya ya Nguu za jadi. (al.20)

158. Eleza namna haki za wahusika mbalimbali zimekiukwa katika riwaya ya Nguu za Jadi (al.20)

159. "Binadamu ni viumbe katili" Thibitisha ukweli wa madai haya kwa kurejelea riwaya ya Nguu za Jadi. (al.20)

GOLDLITE PUBLISHERS-0724351706

160. Fafanua jinsi wahusika mbalimbali wamedhihirisha mapenzi katika riwaya ya Nguu za Jadi. (al.20)

161. Eleza jinsi mwandishi wa riwaya ya nguu za jadi ameangazia asasi ya ndoa.(al.20)

162. "Asasi ya ndoa imekumbwa na Changamoto tele".Thibitisha kwa kurejelea riwaya ya Nguu za jadi. (al.12)

163. "Binadamu wote si sawa" Tetea kauli hii kwa kurejelea riwaya ya Nguu Jadi.(al.20)

164. Fafanua nafasi ya dini inavyojitokeza katika riwaya ya Nguu za Jadi. (al.10)

165. "Mwanamke ana nafasi kubwa kiujenga jamii yake". Jadili kwa kurejelea riwaya ya Nguu za Jadi. (al.20)

166. Kwa kurejelea riwaya ya Nguu za Jadi, onyesha jinsi mwanamke amechangia kuilemaza jamii yake. (al.20)

167. Fafanua jinsi wahusika mbalimbali wamekengeuka katika riwaya ya Nguu za Jadi. (al.20)

168. "Jamii imempa mwanamme nafasi bora kulikomwanamke Thibitisha kwa kurejelea riwaya ya Nguu za jadi. (al20)

169. Fafanua madhara/athari za ulevi katika jamii kwa kurejelea riwaya ya Nguu za Jadi. (al.20)

170. Fafanua nafasi ya wazazi katikajamii kwamujibu wa riwaya ya Nguu za Jadi. (al.20)

171. Fafanua namna umaskini umejitokeza katika riwaya ya Nguu za Jadi.(al.20)

172. Fafanua madhara ya umaskini yanavyojitokeza katika riwaya ya Nguu zaJadi. (al.20)

173. Fafanua namna mwandishi wa riwaya ya Nguu za Jadi amaeangazia suala la elimu. (al.20)

174. Elimu imekumbwa na changamoto tele.Jadili kwa kutolea mifane kutoka riwaya ya Nguu za Jadi. (al.20)

175. Fafanua matumizi za barua katika katika riwaya ya Nguu za Jadi. (alama 20)

176. Jadili namna matukio mbalimbali yamesadifu katika riwaya ya Nguu za Jadi. (al.20)

177. Fafanua matumizi ya jazanda katika riwaya ya Nguu za Jadi. (alama 20)

178. Fafanua matumizi ya ishara/taashira katika katika riwaya ya Nguu za Jadi. (alama 20)

179. Mwandishi wa riwaya ya Nguu za Jadi amefanikiwa kutumia methali katika kazi yake. Eleza kwa kutolea mifano. (alama 20)

GOLDLITE PUBLISHERS 0724351706

PIA KUNA MASWALI MA MAJIBU YA

1. **Bembea(maswali 120)**
2. **Mapambazuko ya machweo na hadithi nyingine (maswali 120)**

OTHER BOOKS AVAILABLE FOR BOTH ENGLISH AND KISWAHILI

1. ***Artist Of The Floating World***
2. ***Bembea Ya Maisha***
3. ***Mapambazuko Ya Machweo***
4. ***Nguu Za Jadi***
5. ***Fathers Of Nations***
6. ***Silent Songs And Other Stories***
7. ***A Parliament Of Owls***
8. ***The Samaritan***

WE ALSO HAVE THE FOLLOWING;

1. **REVISION NOTES**
2. **SCHEMES OF WORK**
3. **SETBOOKS VIDEOS**
4. **TERMLY EXAMS**
5. **QUICK REVISION KITS**
6. **KCSE TOPICALS**
7. **KCSE PREMOCKS**
8. **TOP SCHOOLS PREMOCKS**
9. **JOINT PREMOCKS**
10. **KCSE MOCKS**
11. **TOP SCHOOLS MOCKS**
12. **JOINT MOCKS**
13. **KCSE POSTMOCKS**
14. **TOP SCHOOLS PREDICTIONS**
15. **KCSE PREDICTIONS AND REPLICAS**

GOLDLITE PUBLISHERS-0724351706